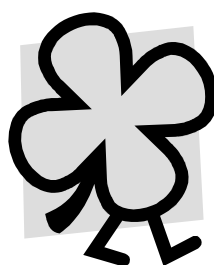

Małe olimpiady przedmiotowe

Test z przyrody

ORGANIZATORZY:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 17
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 18
w Koszalinie

Imię i nazwisko

.....

Szkoła

.....

Drogi Uczniu,

test składa się z 36 zadań, na rozwiązanie których masz 60 minut. W zadaniach zamkniętych od 1 do 32 podkreśl jedną właściwą odpowiedź. W zadaniach otwartych od 33 do 36 wpisz odpowiedzi w wyznaczone miejsca.

Podpisz test i oddaj komisji.

Powodzenia!

Koszalin, kwiecień 2010

1. Organem roślinnym nie jest:

- a) liść,
- b) korzeń,
- c) pręcik,
- d) kwiat.

2. W budowie kwiatu tulipana nie występują działki kielicha. Oznacza to, że tulipan:

- a) jest rośliną nagonasienną,
- b) ma okwiat pojedynczy,
- c) jest rośliną ozdobną,
- d) ma okwiat złożony.

3. Żeglarz z prognozy pogody dowiedział się, że należy się spodziewać wiatru o sile dochodzącej do 10 stopni w skali Beauforta. Oznacza to, że:

- a) będzie ładna bezwietrzna pogoda,
- b) należy przygotować się na słaby deszcz i niezbyt silny wiatr,
- c) pochmurnej pogodzie będzie towarzyszyć lekka bryza,
- d) będzie panowała sztormowa pogoda z bardzo silnym wiatrem.

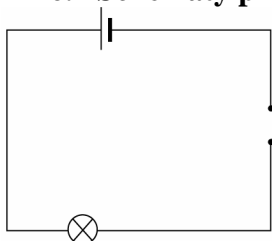
4. Symbol przedstawiający królika umieszczony na opakowaniu produktu kosmetycznego oznacza, że:

- a) ten kosmetyk jest przeznaczony do pielęgnacji zwierząt domowych.
- b) ten kosmetyk jest przeznaczony dla osób o bardzo wrażliwej skórze.
- c) ten kosmetyk nie był testowany na zwierzętach,
- d) ten kosmetyk był testowany na zwierzętach.

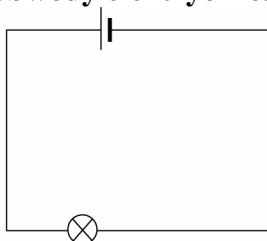
5. Które stwierdzenie błędnie opisuje warunki panujące w jeziorze?

- a) Jesienią i wiosną woda na całej głębokości ma jednakową temperaturę.
- b) Zasolenie zwiększa się wraz z głębokością.
- c) Temperatura wody przy dnie w każdej porze roku wynosi 4° C.
- d) Jesienią i wiosną następuje mieszanie się wód na całej głębokości.

6. Schematy przedstawiają proste obwody elektryczne.

A

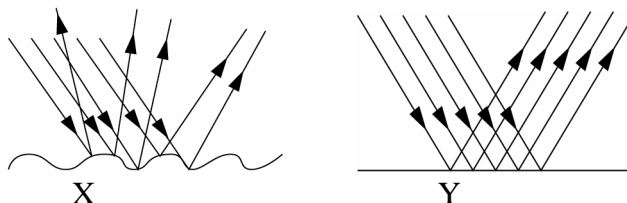

B

Zaznacz prawidłowe zdanie:

- a) W obwodzie A płynie prąd.
- b) W obwodzie B płynie prąd.
- c) W obu obwodach płynie prąd.
- d) W żadnym z przedstawionych obwodów nie płynie prąd.

7. Jakie zjawiska przedstawiają poniższe rysunki:

Odpowiedź	Rysunek X	Rysunek Y
A	rozproszenie światła	odbicie lustrzane
B	rozszczepienie światła	odbicie lustrzane
C	odbicie lustrzane	załamanie światła na granicy dwóch środowisk
D	załamanie światła na granicy dwóch środowisk	odbicie lustrzane

8. Pomnik przyrody to:

- obszar chroniony ze względu na swoje walory przyrodnicze,
- obszar objęty ochroną ścisłą lub częściową,
- cenny obiekt przyrody nieożywionej,
- objęty ochroną obiekt przyrody ożywionej lub nieożywionej.

9. Największym półwyspem europejskim jest:

- Półwysep Iberyjski,
- Półwysep Skandynawski,
- Półwysep Jutlandzki,
- Półwysep Arabski.

10. Jakiej grupy zwierząt dotyczy opis?

Stanowią zróżnicowaną grupę bezkręgowców. Występują w środowiskach wodnych oraz lądowych. Ich ciało pokrywa chitynowy pancerz lub oskórek. Mają odnóża zbudowane z połączonych ruchomo części. Niektóre wykazują zdolność lotu.

- skorupiaków,
- płazów,
- stawonogów,
- owadów.

11. Która substancja jest metalem:

- rtęć,
- grafit,
- tlenek węgla,
- rdza.

12. Zaznacz zdanie nieprawdziwe.

- Ciała stałe to takie, w których cząsteczki są ułożone bardzo blisko siebie.
- Plastelina jest przykładem ciała stałego.
- Oddziaływania międzycząsteczkowe w ciałach gazowych są bardzo słabe.
- Menisk wypukły jest wtedy, gdy siły przylegania są większe niż siły spójności.

13. Który zestaw zawiera wyłącznie substancje nierozpuszczalne w wodzie?

- a) piasek, cukier, dwutlenek węgla,
- b) benzyna, sól, tlen,
- c) dwutlenek węgla, tlen, cukier,
- d) benzyna, piasek, olej.

14. Energia uzyskiwana ze źródeł nieodnawialnych to energia:

- a) wiatru, węgla kamiennego, słoneczna,
- b) ropy naftowej, wnętrza Ziemi, biogazu,
- c) wiatru, słoneczna, biogazu,
- d) węgla brunatnego, gazu, ropy naftowej.

15. Recykling to:

- a) odzyskiwanie surowców z odpadów takich, jak: makulatura, złom metali,
- b) obieg wody w przyrodzie,
- c) pozyskiwanie surowców z podziemnych złóż,
- d) cyrkulacja prądów morskich na Ziemi.

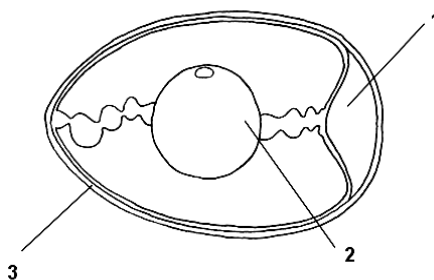
16. Niedobór tej witaminy prowadzi do spadku odporności organizmu na przeziębienia, częstych chorób dziąseł i trudności w gojeniu się ran. Opis dotyczy:

- a) witaminy A,
- b) witaminy C,
- c) witaminy D,
- d) witaminy B.

17. Tarliskiem nazywamy:

- a) wędrówki ryb związane z rozmnażaniem,
- b) okres rozmnażania u ryb,
- c) miejsce składania ikry,
- d) miejsce składania skrzeku.

18. Która odpowiedź zawiera poprawnie nazwane elementy budowy jaja przedstawionego na rysunku?

- a) 1 – wapienna skorupka, 2 – żółtko, 3 – białko,
- b) 1 – komora powietrzna, 2 – zarodek, 3 – skorupka wapienna,
- c) 1 – żółtko, 2 – białko, 3 – skorupka wapienna,
- d) 1 – komora powietrzna, 2 – żółtko, 3 – skorupka wapienna.

19. Bieszczady są pasmem górskim w obrębie Karpat. Jak nazywa się najwyższy szczyt Bieszczad?

- a) Tarnica,
- b) Trzy Korony,
- c) Śnieżka,
- d) Rysy.

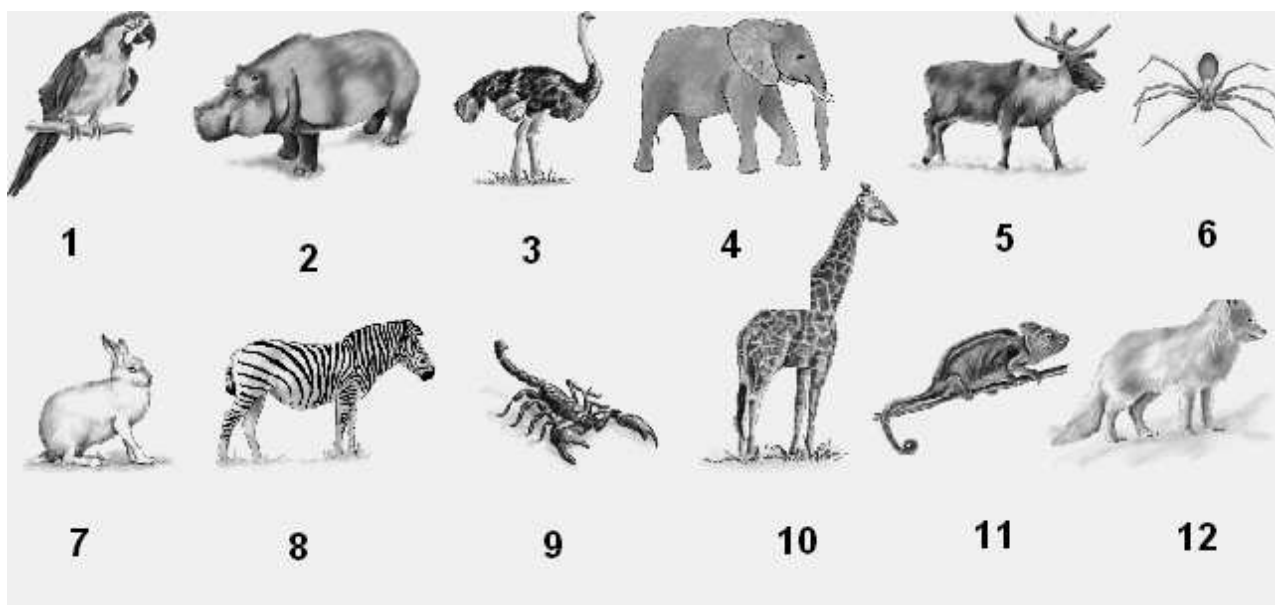
20. "Czerwona Księga" zawiera spis gatunków:

- a) będących pomnikami przyrody,
- b) żyjących wyłącznie w rezerwatach przyrody,
- c) zagrożonych wyginięciem,
- d) uważanych za pospolite na wybranym obszarze.

21. Jaki przyrząd służy do pomiaru prędkości wiatru?

- a) barometr,
- b) anemometr,
- c) psychrometr,
- d) termometr.

Rysunek do zadań 22, 23 i 24

22. Spośród przedstawionych na rysunkach zwierząt kęgowcami są:

- a) zwierzęta oznaczone numerami 1, 2, 11,
- b) zwierzęta oznaczone numerami 2, 3, 6,
- c) zwierzęta oznaczone numerami 7, 8, 9,
- d) zwierzęta oznaczone numerami 9, 10, 11.

23. Spośród przedstawionych na rysunkach zwierząt mieszkańcami sawanny afrykańskiej są:

- a) zwierzęta oznaczone numerami 4, 5, 12,
- b) zwierzęta oznaczone numerami 5, 7, 8,
- c) zwierzęta oznaczone numerami 5, 7, 12,
- d) zwierzęta oznaczone numerami 4, 8, 10.

24. Spośród przedstawionych na rysunkach zwierząt ptakami są:

- a) zwierzęta oznaczone numerami 2 i 4,
- b) zwierzęta oznaczone numerami 1 i 3,
- c) zwierzęta oznaczone numerami 6 i 7,
- d) zwierzęta oznaczone numerami 6 i 9.

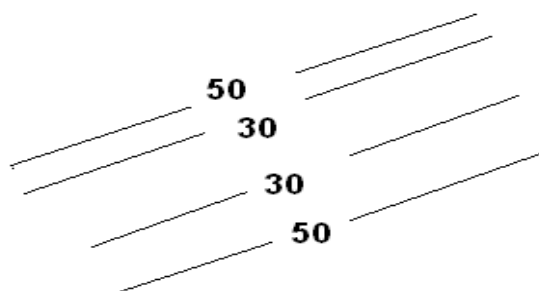
25. Która z wymienionych roślin nie jest objęta ochroną gatunkową w Polsce?

- a) milek wiosenny,
- b) szarotka alpejska,
- c) mak polny,
- d) mikołajek nadmorski.

26. Obraz oglądanego przedmiotu powstaje w oku:

- a) na soczewce,
- b) na tęczówce,
- c) na siatkówce,
- d) pod powieką.

27. Jaką formę terenu narysowano za pomocą poziomic?

- a) kotlinę,
- b) dolinę,
- c) przełęcz,
- d) wzgórze.

28. Który zestaw zawiera wyłącznie nazwy roślin wytwarzających korzenie spichrzowe?

- a) burak cukrowy, trzcina cukrowa, żyto,
- b) rzodkiewka, kalarepa, marchew,
- c) pietruszka, kapusta, seler,
- d) burak cukrowy, marchew, rzepa.

29. Nartnik porusza się po powierzchni wody dzięki:

- a) niskiej temperaturze wody,
- b) dużej głębokości wody,
- c) napięciu powierzchniowemu,
- d) opływowemu kształtowi ciała.

30. Korozja jest przykładem procesu chemicznego polegającego na:

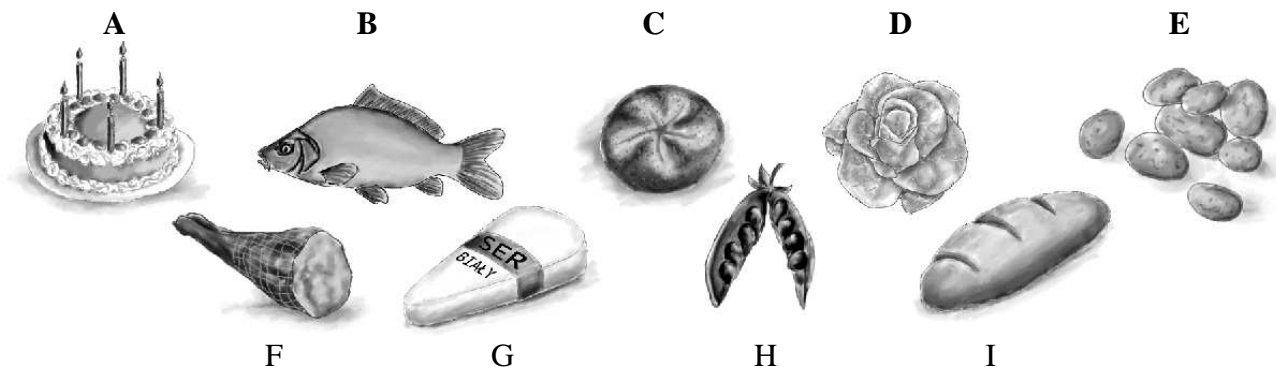
- a) powolnym utlenianiu metalu,
- b) szybkim rozpuszczaniu się metalu,
- c) powolnym tworzeniu się kryształów metalu,
- d) zwiększaniu objętości metalu pod wpływem temperatury.

31. Z podanych cech dźwięku zaznacz prawdziwą.

- a) Dźwięk rozchodzi się z większą prędkością niż światło.
- b) Źródłem dźwięku są ciała drgające.
- c) Fale dźwiękowe rozchodzą się w próżni.
- d) Dźwięk nie rozchodzi się w wodzie, a jedynie w powietrzu.

32. Rysunki przedstawiają produkty spożywcze. W którym zdaniu wystąpił błąd?

- a) Produkty oznaczone literami B, F, G stanowią bogate źródło białka.
- b) Produkty oznaczone literami D, E, H są pochodzenia roślinnego.
- c) Produkty oznaczone literami C, D, E stanowią bogate źródło białka.
- d) Produkty oznaczone literami B, F, G są pochodzenia zwierzęcego.

33. Podpisz przedstawione na rysunkach rośliny i zaznacz symbolem X gatunek chroniony w Polsce:

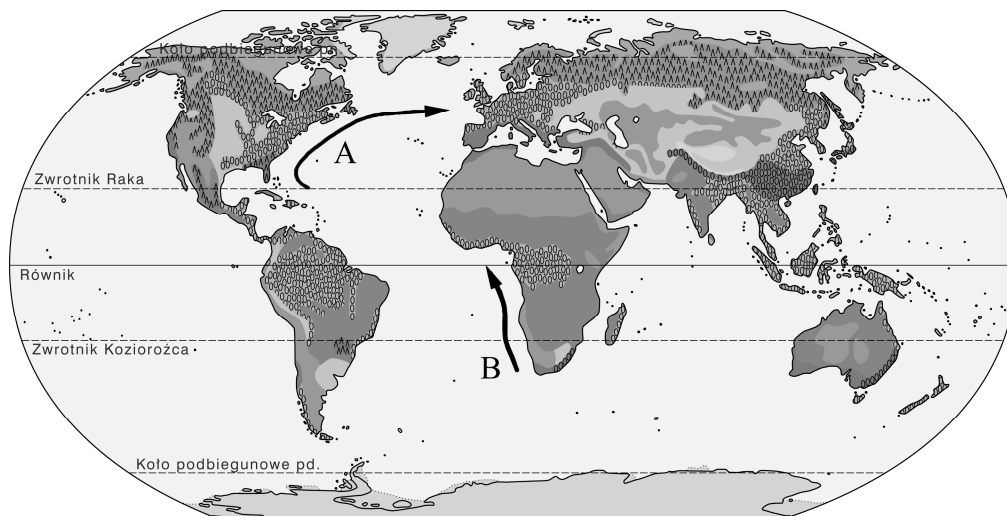

34. Wpisz w odpowiednie rubryki tabeli nazwy podanych płazów i gadów.

żaba trawna, padalec zwyczajny, traszka zwyczajna, salamandra plamista, gniewosz plamisty, jaszczurka zwinka

Płazy	Gady

35. Na mapie zaznaczono literami A i B dwa prądy morskie. Przeanalizuj kierunek przemieszczania się prądów i uzupełnij zdania.

Prąd A jest prądem ....., ponieważ przemieszcza się od równika ku biegunom.

Prąd B jest prądem ....., ponieważ przemieszcza się od bieguna ku równikowi.

36. Na podstawie poniższych opisów rozpoznaj wyżyny, a odpowiedzi wpisz w kratki używając symboli:

WS - Wyżyna Śląska

WL - Wyżyna Lubelska,

NS - Nizina Śląska

WK - Wyżyna Krakowsko-Częstochowska

Opis	Symbol
jest znana ze zjawisk krasowych i ciekawej roślinności	
występują na niej liczne wąwozy i parowy	
występują tu duże skupiska miast, gęsta sieć dróg, liczne fabryki i kopalnie	
żyzne gleby i łagodny klimat przyczyniły się do rozwoju rolnictwa	
utworzono tu Ojcowski Park Narodowy	
bogactwo węgla kamiennego zadecydowało o przekształceniu naturalnego krajobrazu tej krainy	

Klucz odpowiedzi do testu konkursowego – MOP 2010

Pytania zamknięte

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	B	D	C	B	B	A	D	B	C	A	D	D	D	A	B	C	D	A	C

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
B	A	D	B	C	C	B	D	C	A	B	C

Zadania otwarte

Zad. 33 (max 3 pkt.)

Prawidłowe odpowiedzi:

.....
cis / cis pospolity   modrzew / modrzew europejski   jodła / jodła pospolita / jodła biała

gatunek chroniony - cis

Kryteria oceniania

Kryterium	Liczba punktów
Za prawidłowe podpisanie 3 gatunków roślin	2
Za prawidłowe podpisanie 2 gatunków roślin	1
Za podpisanie 0 – 1 gatunków roślin	0
Za oznaczenie cisa jako rośliny chronionej	1

Zad. 34 (max 2 pkt.)

Prawidłowe odpowiedzi:

Płazy	Gady
żaba trawna, traszka zwyczajna, salamandra plamista	padalec zwyczajny, gniewosz plamisty, jaszczurka zwinka

Kryteria oceniania

Kryterium	Liczba punktów
Za prawidłowo wpisanych 6 gatunków zwierząt	2
Za prawidłowe wpisane 4-5 gatunków zwierząt	1

Za nieprawidłowo wpisane gatunki lub
 prawidłowo wpisane 0 – 3 gatunki zwierząt 0

Za wpisanie do tabeli niepełnych nazw gatunków zwierząt, niezależnie od poprawności przyporządkowania	0

Zad. 35 (max 1 pkt.)

Prawidłowe odpowiedzi

*Prąd A jest prądem **ciepłym**, ponieważ przemieszcza się od równika ku biegunom.*

*Prąd B jest prądem **zimnym**, ponieważ przemieszcza się od bieguna ku równikowi.*

Kryteria oceniania

Kryterium	Liczba punktów
Za prawidłowe określenie (ciepły, zimny) charakteru obu prądów morskich	1
Za nieprawidłowe określenie obu lub prawidłowe określenie charakteru tylko jednego prądu morskiego	0

Zad. 36 (max 3 pkt.)

Poprawne odpowiedzi

Opis	Symbol
Jest znana ze zjawisk krasowychni ciekawej roślinności	WK
Występują na niej liczne wąwozy i parowy	WL
Występują tu duże skupiska miast, gęsta sieć dróg, liczne fabryki i kopalnie	WS
Żyzne gleby i łagodny klimat przyczyniły się do rozwoju rolnictwa	NS
Utworzono tu Ojcowski Park Narodowy	WK
Bogactwo węgla kamiennego zadecydowało o przekształceniu naturalnego krajobrazu tej krainy	WS

Kryteria oceniania

Kryterium	Liczba punktów
Za każde dwie poprawne odpowiedzi	1

Łączna punktacja:

Za pytania zamknięte – 32 pkt.

Za pytania otwarte – 9 pkt.

Razem – 41 pkt.